

3. Малинський І.Й., Сергієнко Ю.П., Гулай В.С., Лаврентьєв О.М. Вдосконалення рівня фізичної підготовленості різних груп населення. *Науковий Часопис серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури /фізична культура і спорт/*. 2019. Випуск 12 (39). С. 84-90.

4. Мартиненко О.В. Методики підготовки спортсменів високої кваліфікації у спортивному самбо. II Молодіжний податковий конгрес [Електронне видання] : збірник матеріалів, 26 листопада 2021 р. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. С.1583-1589. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

5. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения: учебник для студ. высш. учеб. заведений физ. воспитания и спорта. К.: Олимпийская литература, 2004. С. 620-671.

References

1. Danko G.P., Lavrentiev O.M., Danko T.G., Krupenya S.V., Zvolovuch S.A. (2022). Pedagogical conditions for the formation of sportsmanship of young athletes in freestyle wrestling. *Scientific journal National Pedagogical Dragomanov University*, 11 (157), 62-67.

2. Lavrentiev O.M., Lavrentieva Y.O., (2015). Peculiarities of the organization of the training process in kettlebell sports. *Scientific journal National Pedagogical Dragomanov University*, 3(58), 70-73.

3. Malynskiy I.Y., Sergienko Y.P., Gulay V.S., Lavrentiev O.M. (2019). Improving the level of physical fitness of various population groups. *Scientific journal National Pedagogical Dragomanov University*, 12 (39), 84-90.

4. Martynenko O.V. (2021). Methods of training highly qualified athletes in sports sambo. II Youth Tax Congress [Electronic edition]: collection of materials, November 26, 2021. Irpin: University of the SFS of Ukraine. P. 1583-1589. PDF format; online publication; institutional repository.

5. Platonov V. N. (2004). The system of training athletes in Olympic sports. Kyiv: Olympic Literature, Ukraine. 806.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).44

УДК 796.352.015.132. / 136.093.056.222.075.5

Лапицький В.О.

доцент кафедри теорії та методики спорту

Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, м. Суми

ORCID: 0000-0003-2917-4998

Кулик Н.А.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,

доцент кафедри теорії та методики спорту

Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, м. Суми

ORCID: 0000-0001-7319-3753

НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНА І ЗМАГАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ПРОЦЕСІ БАГАТОРІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЮНИХ ВОРОТАРІВ (НА ПРИКЛАДІ ФУТБОЛУ)

У статті розглядається особливості навчально-тренувальної змагальної діяльності юних воротарів у футболі в процесі багаторічної спортивної підготовки кваліфікованого резерву професійних футбольних команд. У цьому напрямі одне з центральних місць займає вивчення, аналіз і узагальнення характеристик навчально-тренувальної і змагальної діяльності юних воротарів у футболі з точки зору оптимізації процесу підготовки якісного резерву професійних футбольних команд. Безперечно важливість даної проблеми обумовлена практикою сучасного футболу-збільшений рівень конкуренції професійних футбольних команд диктує необхідність вивчення аналізу і узагальнення процесу багатолітньої підготовки юних воротарів у футболі і розробка практичних рекомендацій для тренерів, тренерів-викладачів ДЮСШ і тренерів-селекціонерів. Надана мета роботи – визначення оптимальних для орієнтування показників учбово-тренувальної і змагальної діяльності воротарів у футболі. Методологія статті складається з здійсненого викладу результатів теоретичного дослідження щодо вивчення навчально-тренувальної і змагальної діяльності юних воротарів у футболі.

Ключові слова: футбол, навчально-тренувальна і змагальна діяльність, багаторічна підготовка, резерв, професійна футбольна команда.

Lapytsky V., Kulyk N. Educational-training and competitive activities in the process of year-long training of young goalkeepers (for the example of football). The article examines the peculiarities of educational and training competitive activity of young goalkeepers in football in the process of long-term sports training of the qualified reserve of professional football teams. In this direction, one of the central places is the study, analysis and generalization of the characteristics of the educational, training and competitive activity of young goalkeepers in football from the point of view of optimizing the process of training a high-quality reserve of professional football teams. The indisputable importance of this problem is due to the practice of modern football - the increased level of competition of professional football teams dictates the need to study the analysis and

generalization of the process of long-term training of young goalkeepers in football and the development of practical recommendations for coaches, trainers-teachers of the State University of Youth and Sports and coaches-selectors. The stated purpose of the work is to determine the indicators optimal for orientation in the training and competition activity of goalkeepers in football. The methodology of the article consists of a summary of the results of a theoretical study on the study of training and competition activities of young goalkeepers in football.

Key words: football, educational training and competitive activities, long-term training, reserve, professional football team.

Постановка проблеми. Сучасний футбол привертає увагу мільйонів уболівальників, як на стадіонах, такі в екранах телевізорів. Це пов'язано з багатьма чинниками, до яких перш за все, відносяться популярність гри, рівень розвитку інфраструктури (дитячо-юнацькі спортивні школи, стадіони, навчально-тренувальні бази і так далі) і високий рівень конкуренції, обумовлений вирівнюємо класу більшості професійних футбольних команд. У цих умовах особливе значення набуває процесу багатолітнього спортивного тренування і якісної діяльності змагання юних футболістів з точки зору оптимізації підготовки кваліфікованого резерву для професійних команд. У цьому напрямі одне з центральних місць займає вивчення, аналіз і узагальнення характеристик навчально-тренувальної і змагальної діяльності юних воротарів у футболі з точки зору оптимізації процесу підготовки якісного резерву професійних футбольних команд. Безперечно важливість даної проблеми обумовлена практикою сучасного футболу збільшений рівень конкуренції професійних футбольних команд диктує необхідність вивчення аналізу і узагальнення процесу багатолітньої підготовки юних воротарів у футболі і розробка практичних рекомендацій для тренерів, тренерів-викладачів ДЮСШ і тренерів-селекціонерів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні системи підготовки кваліфікованих футболістів, особливості їх учбово-тренувальної і змагальної діяльності викладені в монографіях і дисертаціях Г. А. Лісенчука (2004), В. Пшибильського (1998). Чинники які забезпечують ефективність діяльності змагання кваліфікованих футболістів і теоретично-методичні аспекти управління діяльністю змагання у футболі вивчені, викладені, узагальнені і систематизовані в роботах В. В. Соломоко (1986), В. М. Костюкевича (2007).

Техніко-тактична діяльність воротарів у футболі широко висвітлена у вигляді підручників і начальних посібників в роботах В. В. Соломонко (1986, 2005) та Лисенчук Г. А. (2003).

Дане дослідження присвячене вивченню, аналізу і узагальненню показників навчально-тренувальної і змагальної діяльності воротарів у футболі з точки зору багаторічної підготовки кваліфікованого резерву для професійних команд.

Зазначене вказує на актуальність проблеми, що й зумовило вибір мети дослідження.

Мета роботи – є визначення оптимальних для орієнтування показників учбово-тренувальної і змагальної діяльності воротарів у футболі.

Методи дослідження: метод здобуття ретроспективної інформації, аналізі узагальнення спеціальної наукової і науково-методичної літератури, статистичних матеріалів комплексних наукових груп, перегляд і аналіз учбово-тренувальних занять і процесу змагання, узагальнення педагогічного досвіду, аналіз і оцінка параметрів змагальної діяльності футболістів – воротарів, методи математичної статистики.

Результати дослідження. Ми провели дослідження антропометричних показників воротарів. Аналіз діяльності змагання кваліфікованих воротарів дозволяє констатувати, що середньостатистичний воротар в сучасному футболі учасник останніх світових і Європейських чемпіонатів, європейських кубкових турнірів має наступні антропометричні параметри: зростання – 188-194 см; вага – 83-88 кг. Ваго ростовий індекс – 0,42-0,44. Ймовірно, дані показники зростання, ваги і ваго ростового індексу є оптимальним для орієнтування для успішної діяльності змагання кваліфікованих воротарів в сучасному футболі.

Окрім цього, конституцію професійних воротарів відрізняють перш за все, довші відносно тулуба руки і ноги, часто збільшені грона рук. У поставі спостерігаються декілька подані вперед плечі, що сприятливо для лову м'ячів і виконання різних прийомів в падінні. Якщо подовжені кінцівки ознака консервативна і це можна фіксувати ще в дитячому віці, то положення плечей, злегка висунутих вперед, може бути як елементом природньої постави, так і результатом багатоплідної навчально-тренувальної і змагальної діяльності.

Більшість тренерів-практикантів і працівників комплексних наукових груп виділяють декілька яскраво виражених особових якостей, що відрізняють воротарів високої кваліфікації в сучасному футболі. Результати мотивації засвідчили, що високий рівень мотивації, виражається надалі в цілеспрямованості, дозволяє воротарям в значній мірі реалізувати свої здібності в процесі змагальної діяльності, розкрити всі свої здібності. Націленість на досягнення максимально високих результатів виявляється у виключно добросовісному відношенні до своєї справи, особливо при самостійній роботі.

Працьовитість воротарів засвідчує, що розкритися повністю такий талант може лише через працю. Без нього навіть при обдарованості, наявності ідеальних фізичних даних, не можна стати воротарем високого класу. Видатні воротарі – люди з величезною працьовитістю.

Аналізуючи рішучість можна стверджувати, що захищаючи ворота, воротар не щадить ні себе, ні партнерів, ні гравців команди-суперника. Це пов'язано з подоланням страху перед можливістю здобуття травми і агресивністю в діях. Воратареві поважно «вселити» суперникові пошану до себе. Досягти цього можна різними можливостями. Одні воротарі виражають свої емоції грізним поглядом, лютою мімікою вигуками. Інші володіють величезною фізичною потужністю і безрозсудною сміливістю. Ці елементи психоемоційної дії покликані покращувати нервово-психічний стан воротаря і футболістів своєї команди, вселяти невпевненість в дії суперників.

Характеризуючи психологічну стійкість доведено, що гра воротаря пов'язана з високою відповідальністю і величезною психологічною напругою. Тому, однією з найважливіших якостей, є психологічна стійкість, яка дозволяє в значній мірі нівелювати тиск складної ігрової ситуації. Знайти цей стан дуже важко, але ще важче уміти не втрачати його ні за яких обставин.

На наш погляд подібними особовими якостями володіють більшою мірою воротарі з сангвінічним і флегматичним типами темпераменту. Саме дані особові якості воротарів в значній мірі детермінують успішність навчально-тренувальної і змагальної діяльності в процесі багаторічної підготовки.

Дані таблиці 1 засвідчили, показники визначення потенційних можливостей юних футболістів в процесі багаторічного спортивного тренування з врахуванням диференціації початкового рівня підготовленості і динаміки темпів приросту інтегральної підготовленості.

Таблиця 1

Схема визначення потенційних можливостей юних футболістів

№	Стан показників	Характеристика потенційних можливостей
1.	Високий початковий рівень і високі темпи приросту	Дуже великі – (3)
2.	Високий початковий рівень і середні темпи приросту	Великі – (3)
3.	Середній початковий рівень і високі темпи приросту	Великі – (3)
4.	Високий початковий рівень і низькі темпи приросту	Середні –(2)
5.	Середній початковий рівень і високі темпи приросту	Середні –(2)
6.	Низький початковий рівень і високі темпи приросту	Середні –(2)
7.	Середній початковий рівень і низькі темпи приросту	Низькі –(1)
8.	Низький початковий рівень і середні темпи приросту	Низькі –(1)
9.	Низький початковий рівень і низькі темпи приросту	Дуже низькі –(0)

Примітка: 0 – рівень впливу відсутній; 1 – низький рівень впливу; 2 – середній рівень впливу; 3 – значний рівень впливу.

Приведені показники, що відображають функціональні взаємозв'язки між індивідуальними особливостями, що характеризують потенційні можливості до успішної навчально-тренувальної і змагальної діяльності воротарів у футболі і можливостями їх розвитку в процесі багаторічної спортивної підготовки наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Індивідуальні особливості, що є передумовами досягненню високого рівня спортивної майстерності воротарів у футболі

№ п/п	Характеристики	Коефіцієнт спадковості	Консервативність і ступень можливості розвитку
1.	Конституція - ріст і довжина кінцівок; - вага; - побудова ніг; - побудова м'яза.	0,7 0,5 0,7 0,8	Консервативні –(0); Неконсервативне – (3); Консервативно – (0); Консервативно – (0).
2.	Гнучкість	0,7-0,9	Неконсервативна – (3)
3.	Швидкість стартового руху	0,7	Консервативна – (1)
4.	Стрибучість	0,6-0,7	Консервативна в середній ступені – (1)
5.	Темпи навчання ловлі і відбиття м'яча	0,6-0,9	Консервативні –(2)
6.	Реакція передбачення: - польоту м'яча; - моменту і спрямованості удару; - розвиток ігрової ситуації.	0,6-0,9 0,6-0,9 0,6-0,9	Неконсервативні – (3) Неконсервативні – (3) Консервативна в середній ступені – (2)

7.	Суб'єктивне прогнозування	0,6-0,9	Консервативно – (1)
8.	Мотивація	0,6-0,9	Консервативна – (1)
9.	Працьовитість	0,6-0,9	Консервативно – (1)

Примітка: (0) – можливість розвитку відсутня; (1) – низька міра можливості розвитку; (2) – середня міра можливості росту; (3) – висока міра можливості росту.

Результати приведена розгорнута структура організації багаторічної підготовки воротарів у футболі з врахуванням основних вікових (хронологічних) характеристик етапів, періодів, і основних завдань підготовки надані у таблиці 3.

Таблиця 3

Організаційно-хронологічна структура багаторічної підготовки воротаря у футболі

Етапи	Періоди	Основні завдання підготовки	Вік
1. Початкова підготовка	1. Визначення схильності до гри у воротах, освоєння навиків	1. Підвищення загальної рухової підготовленості. 2. Освоєння навиків гри у футбол. 3. Розвиток рухових якостей.	До 10-11 років
2. Попередньо базової підготовки	2. Навчання прийомам гри і діям в різних ігрових ситуаціях	1. Навчання базовим елементам техніки гри воротаря. 2. Розвиток швидкісних можливостей. 3. Розвиток координаційних здібностей. 4. Розвиток здібностей до спільного прояву швидкості і точності	До 14-15 років
3. Спеціалізованої базової підготовки	Становлення майстерності	1. Тренування спеціальної працездатності. 2. Адаптація умінь і навиків до дорослого футболу.	До 16-20 років
4. Етап підготовки до вищих досягнень	Вдосконалення майстерності	Виконання можливе більшого об'єму спеціальної роботи та максимальна участь у змаганнях	До 22-29 років
5. Етап збереження вищої спортивної майстерності	Підтримка спортивної форми	Підтримка спортивних кондицій	Після 30 років

Параметри модельних характеристик фізичного та фізичної підготовленості воротарів 9-18 років у таблиці 4.

Таблиця 4

Параметри модельних характеристик фізичного розвитку та фізичної підготовленості воротарів 9-18 років

Показники	Вік									
	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Фізичний розвиток										
Зріст (см)	145	150	155	160	165	170	175	180	183	185
Вага (кг)	35	38	43	46	50	56	62	68	75	80
Фізична підготовленість										
Біг 15 м з місця (с)	2,91	2,80	2,69	2,58	2,53	2,37	2,31	2,30	2,30	2,29
Біг 15 м з сходу (с)	2,47	2,27	2,26	2,17	2,09	1,89	1,83	1,82	1,80	1,80
Біг 30 м (с)	5,50	5,40	5,30	5,10	4,80	4,60	4,40	4,30	4,20	4,10
Стрибок у довжину з місця (см)	170	180	190	200	210	230	240	250	260	270
Стрибок вгору (см)	29,0	32,0	34,0	36,0	38,0	40,0	43,0	47,0	50,0	52,0

Човниковий біг 30x10 (с)	8,80	8,60	8,50	8,30	8,00	7,60	7,40	7,20	7,20	6,90
-----------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Висновки та перспективи подальшого наукового розвитку. В процесі багатолітньої підготовки воротарів у футболі найбільш значимими психологічними характеристиками особи є: високий рівень мотивації до досягнення поставлених цілей, працьовитість рішучість і психологічна стійкість в процесі навчально-тренувальних занять і змагань. Важливе значення в процесі підготовки якісного резерву воротарів для професійних футбольних команд мають показники антропометрії, розвиток рухових здібностей, антиципація реакції і суб'єктивного прогнозування, загальної і спеціальної фізичної підготовленості і навчанням руховим діям.

Перспективи подальших досліджень базуються на можливості уточнень методичних положень тренування і спортивного відбору у футболі – деталізації оптимальних (модельних) для орієнтування показників різних сторін підготовленості воротарів у футболі з врахуванням темпів статевого дозрівання, паспортного і біологічного віку.

Список використаних джерел

1. Авраменко В. Г., Гончаренко В. І., Джус О. М. та ін.. Футбол : навч. прогр. для дитячо-юнацьких спорт. шк., спец. дитячо-юнацьких шк. олімп. резерву та шк. вищ. спорт. майстерності. К. : наук.-метод. ком. ФФУ, 2003. 106 с.
2. Костюкевич В. М. Модельні показники підготовленості висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді річного тренувального циклу. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2009. № 2/3. С. 144–148.
3. Костюкевич В. М. Модельні характеристики змагальної діяльності гравців у індорхокеї. *Молода спортивна наука України* : зб. наук. пр. у галузі фіз. виховання і спорту. 2004. Вип. 8. Т. 1. С. 435–440.
4. Костюкевич В. М. Теорія і методика тренування спортсменів високої кваліфікації: навчальний посібник. Вінниця: «Планер», 2007. 273 с.
5. Костюкевич В. М. Управление тренировочным процессом футболистов в годичном цикле подготовки. Винница: Планер, 2006. 684 с.
6. Кулик Н. А., Лапицький В. О., Косар Т. І. Моделювання психологічної підготовки спортсменок у хокеї на траві. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*: зб. наукових праць. 2022. Випуск 3К (147) 22. С. 221-225.
7. Лапицький В. О., Савенко Ю. В. Особливості техніко-тактичної підготовки воротарів у футзалі. Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення: матеріали XV Міжнародної наук.-пр. конф. молодих вчених. 2015. Т. II. С. 206-210.
8. Лапицький В.О., Коваленко І.М. Ефективність впливу розробленої методики на техніко-тактичну підготовку воротарів у футзалі. *Фізична культура спорт та здоров'я нації*: Зб наукових праць. 2016. Вип. 2. С. 20–28.
9. Лисенчук Г. А. Теоретико-методичні основи керування підготовкою футболистів : автореф. дис. д-ра наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.01. Київ, 2004. 34 с.
10. Лисенчук Г. А. Управление подготовкой футболистов. Киев: Олимпийская литература, 2003. 268 с.
11. Пшибильські Войцех. Комплексний контроль у системі багаторічної підготовки футболистів дитячого та юнацького віку : автореф. дис. д-ра наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.01. К., 1998. 30 с.
12. Соломонко В. В. Треніровка вратаря в футболе. Киев. 1986. 128 с.
13. Соломонко В. В., Лисенчук Г. А., Соломонко О. В. Футбол. Київ. Олімпійська література, 2005. 294 с.

References

1. Avramenko V.G., Honcharenko V.I., Jus O.M. and others. (2003). Football: training program for children and youth sports. sch., spec. children's and youth schools Olymp. reserve and shk. higher sport. skills. Kyiv, Ukraine. 106.
2. Kostyukevich V. M. (2009). Model indicators of preparedness of highly qualified field hockey players in the competitive period of the annual training cycle. *Sports Bulletin of the Dnieper Region*, 2/3, 144-148.
3. Kostyukevich V. M. (2004). Model characteristics of competitive activity of players in indoor hockey. *Young sports science of Ukraine*: coll. of science etc. in the field of physics education and sports, Vol. 8. Vol. 1. 435–440.
4. Kostyukevich V. M. (2007). Theory and training methods of highly qualified athletes: study guide. Vinnytsia: "Planer", Ukraine. 273.
5. Kostyukevich V. M. (2006). Management of the training process of football players in the annual training cycle. Vinnytsia: Planer, Ukraine. 684.
6. Kulyk N.A., Lapytskyi V. O., Kosar T. I. (2022). Modeling of psychological training of female athletes in field hockey. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport)*: coll. scientific papers, 3K (147) 22, 221-225.

7. Lapytsky V. O., Savenko Yu. V. (2015). Peculiarities of technical and tactical training of goalkeepers in futsal. Modern problems of physical education and sports of different population groups: materials of the 15th International Science-Prof. conf. young scientists. in 2 volumes responsible, II, 206-210.
8. Lapytsky V. O., Kovalenko I. M. (2016). The effectiveness of the developed methodology on the technical and tactical training of goalkeepers in the football hall. *Physical culture, sport and health of the nation: Collection of scientific papers*, 2, 20–28.
9. Lysenchuk G. A. (2004). Theoretical and methodological foundations of managing the training of football players: author's review. Doctor thesis: 24.00.01. Kyiv, Ukraine. 34.
10. Lysenchuk G. A. (2003). Training of football players. Kyiv: Olympic Literature, Ukraine. 268.
11. Przybylski Wojciech. (1998). Complex control in the system of long-term training of football players of children's and youth age: Abstracts of Doctor thesis: 24.00.01. Kyiv, Ukraine. 30.
12. Solomonko V. V. (1986). Goalkeeper training in football. Kyiv, Ukraine. 128.
13. Solomonko V. V., Lysenchuk G. A., Solomonko O. V. (2005). Football. Kyiv: Olympic literature, Ukraine. 294.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).45

УДК 616.98-036-07-08:578.834.11

Латенко С.Б.

старший викладач,

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ

ORCID: 0000-0002-6825-9153

Хімич І.Ю.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ

ORCID: 0000-0002-2620-7400

МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я СУЧАСНОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

В статті розглянуті психологічні синдроми та стани, які спостерігаються у значній кількості молодих українців під час воєнної агресії, які погіршують стан їх фізичного та психічного здоров'я, негативно впливають на бажання і здатність ефективно навчатись і погіршують якість життя молоді. **Мета роботи:** охарактеризувати основні негативні психологічні синдроми та стани, окреслити підходи до розроблення алгоритму виявлення, діагностування, реабілітації та профілактики подібних порушень. **Наукова новизна:** при негативних психологічних станах, спровокованих війною, страждає фізичне і психічне здоров'я молоді людини і тому великого значення набуває використання в реабілітації пацієнтів методів і засобів фізичної терапії, які є природними для організму і практично не мають побічних ефектів. Технології фізичної терапії можуть використовуватись у менеджменті дисфункцій психічного здоров'я від легкого до помірного ступеня, особливо це стосується проявів депресії та тривоги. **Висновки:** психологічні синдроми та стани, які спостерігаються у молодих українців під час воєнної агресії, негативно впливають на їх бажання та здатність ефективно навчатись, і погіршують якість життя.

2. Вивчення впливу психотравмуючих ситуацій на психічне здоров'я молодих українців, діагностування, реабілітація та профілактики подібних порушень має велике значення, тому що молодь є майбутнім нашої держави. 3. Подальше вивчення цих питань матиме значний економічний ефект, тому що молодь є найбільш працездатною та активною частиною суспільства.

Ключові слова: негативні психологічні синдроми у молоді спровоковані війною, реабілітація, профілактика

Latenko S., Khimich I. Medical and biological aspects of preserving the mental health of modern youth in conditions of military aggression" In the article considered psychological syndromes and conditions observed in a significant number of young Ukrainians during military aggression, which worsen the state of their physical and mental health, negatively affect the desire and ability to study effectively, and worsen the quality of life of young people. **The purpose of the work:** to characterize the main negative psychological syndromes and conditions, to outline approaches to the development of an algorithm for detection, diagnosis, rehabilitation and prevention of similar disorders. **Scientific novelty:** in the case of negative psychological states provoked by war, the physical and mental health of a young person suffers, and therefore the use of methods and means of physical therapy, which are natural for the body and have practically no side effects, in the rehabilitation of patients acquires great importance. Physical therapy techniques can be used in the management of mild to moderate mental health dysfunctions, especially depression and anxiety. **Conclusions:** 1. Psychological syndromes and conditions observed in young Ukrainians during military aggression have a negative impact on their desire and ability to learn effectively, and worsen the quality of life. 2.